

GEORGIUS BRVIN, AGRIP-
PINAS, CANDIDO LECTORI

S. D.

Vrbium
oppidoriū
que conde-
duntur.
tio.

X H I B E M V S, nunc candide Lector, alterum de præcipuis totius vniuersi vrbibus, Tomum, quem hoc potissimum nomine, tibi gratum fore, speramus, quia prioris omnia exemplaria distracta sunt, atque diuendita. Quemadmodum igitur in priore, de ciuilibus societatis origine, de progressu & incremento vrbium, paucula quædam præmisimus: ita in hoc secundo, ante, quam ad ipsas vrbium, oppidorumque descriptiones descendemus, paucula quædam eadem de re, delibando, primam operis faciem, quæ inscriptionem continet, pro ingenij nostri tenuitate explicabimus: ita tamen, vt cum Rep. vrbem commisceamus, & quidnam vrbem iam excitatam, atque institutam multorum collectione ac legum vigore, Rempub. potissimum

conferuet, & mutua amicitia ac confederationis vinculo, coniungat; tum, quidnam tranquillum Reipublicæ statum labefactare, atque conuellere, videatur. Illud itaque nemini dubium esse potest, præcipuam voluntatem, primamque rationem eorum qui ciuilem societatem aliquam ciuitatis formam, instituerunt, eam fuisse, vt tutè degerent, & à vi hostium, ac ferarum bestiarum impetu munirentur. Initio etenim, cum Deus communem omnibus terram, & quicquid in ea gignitur, dedisset, quo communem degerent vitam, ne ulli deesset, quod omnibus nascebatur; nullo tunc priuatarum rerum, aut sedium amore, homines capiebantur. Quippe, cum nemo fruges, vt sibi tantum natas, recluderet, nemo possessionibus incubaret absconditis, proindeque nec auaritia, nec habendi cupiditas, interceptiens beneficia diuina famem, sitimque vulgò faceret; sed omnes æqualiter abundarent, nullusque egenus inueniretur aut miser; dissensiones & inimicitia hominibus essent incognita; nec ullus omnino gladiatorum, qui nundarentur, aut armorum esset usus; nec quisquam aut de tutela sui, cum nemo insidiaretur, aut de perniciæ alterius, cum nemo quicquam concupisceret, cogitaret. Qui quidē pius, optimusque; aurei, iusti; seculi status fuit. Intercedente verò deinde sensum cōmunitate viuendi, rei, priuatae succedente amore, inuenti sunt aliqui, qui sola suadente inuidia, humanitatis, libertatisque beneficia respicientes, nullos; id proprii laboris communionem admitterent. Atque dum hinc priuatae viuendi desiderium, videatur exortum, vir ac fœmina, domum, rudimateria, primum cœperunt construere, quos, cum crescente deinde filiorum ac cognatorum numero, vna domus non facile caperet, alia priori adijceretur, & societatem ex pluribus tuguriolis constituere fuit necesse. Qui cum deinde aliquam, humanæ societatis vtilitatem, perciperent, multoque facilius societatem multorum, quam paucos, sibi victum comparere, viderent, familias familiis, domui domum adijcere, eaque ratione excitare pagos, & de communi societate viuendi, cogitare cœperunt. In qua, dum nihil commune omnibus, sed suis quisque cōmoditatibus, rei, priuatae, atque domesticæ studeret, patrimonia liberis ampla parare laborarent, vt perpetuò nihil ipsis, postea risque deesse queat. Id, meum, & tuum nasci, hoc est, dissidia & contentiones oriri cœperunt. Inuenti sunt aliqui, qui id, quod alij sibi, charisque; pignoribus collegerat, per vim nefarie auferrent, qui alienæ felicitati, possessionibus ac vitæ insidiarentur. Itaque tutioris vitæ gratia, locis editis fossam ducere, & vallo circumdare non dubitauerunt, in quibus præsidij causa, quadam coniunctione casarum indigerent. Castrum inde dici cœpit, locus nimirum, muro ac fossa circumdatus. Qui cum castellanorum numero aucto domicilia, tecta;que; omnibus subministrare non posset, commoda castrorum vtilitate commoti, eadem de causa, oppida condere cœperunt. Id, quod nominum appellatio confirmat. Nam oppidum dici, Varro testis est, quod munitur opis causa: siue etiam ab opponendo, quia eius præsidio se incolæ hostibus opponant, Sic etiam Mœnia, quod oppidum munitionem, aut castrum muniant, & Muris, à munitione. Quibus ex rebus constat primam rationem eorum, qui oppidorum ac vrbium institutionem inuenerunt, fuisse, vt tutè degerent, & à vi ac impetu munirentur. Tranquillitas namque vitæ dux illis extitit, ad innumerabiles commoditates excogitandas. At verò, quia complures, tutioris vitæ amore, in eiusmodi multorum vna degentium, cœtum coirent, frequentiores plurium so-

cietatis